

Kerk in 1781 geruïneerd na dorpsrel – Torensplits sneuvelde tijdens Tweede Wereldoorlog

'Toen en Nu...' vertelt geschiedenis over hervormde kerk in Blijham

■ **BLIJHAM** – Ruim een jaar lang was de hervormde kerk in Blijham dicht vanwege een ingrijpende renovatie. Deze maand werd de kerk aan het Oosteinde weer in gebruik genomen. Voor presidentkerkvoogd Willem de Maar vormde de renovatie aanleiding een boekje te schrijven over de rijke geschiedenis van de kerk. Het 32 pagina's tellend boekwerkje, getiteld 'Toen en Nu...' zag deze week het levenslicht.

Door René Hut

De historie van de kerk beslaat vele eeuwen. De exacte oprichtingsdatum is onbekend, wel staat vast dat de kerk in elk geval stamt van voor 1595. „Er is namelijk een gebiedskaart, waar de kerk al op de huidige plaats is ingetekend”, vertelt De Maar. Het gebouw zoals die er nu staat, da-

▲ De voorkant van het boekje toont de Blijhamster kerk in volle glorie.

Bron: DGP

teert van 1783. „De oude kerk raakte in 1781 vanwege een dorpsrel rond de benoeming van een schoolmeester zo beschadigd dat werd besloten het gebouw af te breken en opnieuw op te bouwen”, weet De Maar.

In het boekje wordt deze bijzondere episode, in een tijd dat de zorg voor het onderwijs berustte bij de kerk, uiteraard beschreven. „Op woensdag 16 mei hadden bijna alle inwoners van het dorp, ook degenen die geen stem in het kapittel hadden, zich in en rondom de kerk verzameld om de schoolmeesterverkiezing mee te maken. De verkiezing had plaats op een zeer ongewone wijze. Heftige uitroepen pro en contra klonken door de kerk bij het uitbrengen van de stemmen, want de gemoederen waren in de voorafgaande weken behoorlijk verhit. De drost kon zich

nauwelijks verstaanbaar maken en het proces-verbaal kon niet worden opgemaakt. De stemming liep uit op een chaos. De kerk werd volledig geruïneerd”, zo schrijft De Maar onder meer.

Ook het sneuvelen van de torensplits op 29 september 1941 komt aan bod in 'Toen en Nu...'. De toren brandde af nadat hij was geramd door een neerstortend Engels vliegtuig, dat was geraakt door een Duits jachtvliegtuig. Vijf van de zes bemanningsleden kwamen om het leven. Ze werden begraven op het kerkhof bij de kerk.

Na de nieuwbouw van 1783 werd de hervormde kerk in 1869 voor de eerste maal gerestaureerd. In 1963 werd het interieur ingrijpend veranderd. In 1992/1993 werd opnieuw een renovatie in gang gezet, waarvan de tweede fase

het afgelopen jaar werd uitgevoerd. De muren werden opnieuw bepleisterd, het oorspronkelijke tongewelf in het volledig herstelde plafond werd teruggebracht, steunbalken werden vernieuwd, torenramen hersteld en de vloer werd vervangen en voorzien van vloerverwarming. De renovatie, die met hulp van veel vrijwilligers kon worden uitgevoerd, kostte ruim een miljoen gulden, waarvan ruim negen ton dankzij subsidies is opgehoest.

De vernieuwde kerk houdt morgenmiddag tussen twee en vijf uur open huis.

Het boekje 'Toen en Nu...', uitgegeven door de Nederlands hervormde kerk in Blijham, kost vijftien gulden en is onder meer verkrijgbaar bij het plaatselijk warenhuis Van der Most en de kerkvoogdij. De opbrengst komt ten goede aan de restauratiecommissie.

99 24 4 05